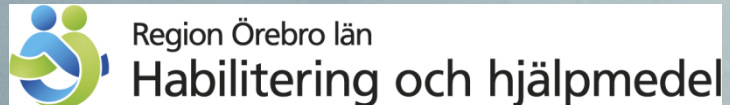

Alternativ telefoni för personer med dövblindhet

Annelie Wåhlin

annelie.vahlin@regionorebrolan.se

Karin Jönsson

karin.jonsson@nkcdb.se

Varför är det viktigt att alternativ telefoni är tillgängligt för personer med synskador?

- Alla, både personer med hörselnedsättning/dövhet och anhöriga kan få en synskada - om inte annat så åldersrelaterat.
- Det finns flera hundra kända syndrom som kan leda till dövblindhet, varav Usher's är det vanligaste.
- Om både syn och hörsel är nedsatta blir just kommunikationen något av det viktigaste att hitta nya vägar för.

Kan man inte bara koppla in lite hjälpmedel?

- Det **finns** bra hjälpmedel, men för att de ska fungera måste programmen följa tillgänglighetsreglerna.
- Man kommer alltid att behöva kompensera för bristen på överblick med inläring och kunskap.
- En synnedläggelse sker ofta stegvis, viktigt att kunna anpassa programmet efter hand – och slippa lära om.

Fungerar inte de gamla texttelefon-lösningarna?

- Wintext fungerar ej i Windows 10.
- Komtext kan fungera men är inte skrivet för Windows 10.
- Båda kräver modem och analogt abonnemang.
- Går inte att använda för något annat än text.
- Flexitext – ett webbaserat texttelefonprogram för PC; nedlagd

Vad har hänt?

- 2014 försökte Nkcdb och SPRIDA testa befintliga lösningar.
- Ingen av PC-lösningarna var tillräckligt bra
- Ledde fram till en skrivelse till företagen från Nkcdb och FSDB tillsammans. [Kravspec. alternativ telefoni för personer med kombinerad syn- och hörselnedsättning](#)
- Alla tackade – mycket lite hände... Fram till NU!
- 2018 har vi gjort ett nytt försök att testa programmen utifrån skrivelsens krav.

Vad har vi testat?

- Alla funktioner finns i grundprogrammet
- Flexibelt gränssnitt:
  - Valbara färger text (textfältet)
  - Storlek på text (textfältet)
  - Valbara färger gränssnittet (bakgrund och text)
  - Storlek på knappar mm
  - Möjlighet att förenkla gränssnitt
- Texttelefon-läge
- Texttelefonfunktion punktläsare (texten uppdateras efterhand)
- Texttelefon möjlighet att läsa i egen takt
- Gemensamt textfönster
- Tangentbordsstyrning
  - Enkelt att ringa upp och svara
  - Alla funktioner nåbara
  - Kortkommando (antal, änderingsbara, standard)
- Valbart skärmtangentbord (touch)
- Stöd för skärmläsare
- Taktill varseblivning
- Användarstyrd läshastighet
- Invertera inte video
- Lättanvänd adressbok

Vilka versioner har vi testat?

- Windows och iPhone
- De versioner vi fick tillgång till 2018-10-01
- Har följt upp med test av senare versioner då leverantörerna löst något (och berättat det).

myMMX

- Håller på med ett helt nytt system som inte finns att testa än.
- Avbröt testerna då de inte var relevanta.

Programnamn	myMMX PC	myMMX iPhone
Testad versionsnummer	6.5.0.12126	2.3.2479
Alla funktioner finns i grundprogrammet	Saknas	Ok
Flexibelt gränssnitt		
- Valbara färger text (textfältet)	Delvis (1)	Delvis (1)
- Storlek på text (textfältet)	Ok	Delvis (5)
- Valbara färger gränssnittet (bakgrund och text)	Saknas	Saknas
- Storlek på knappar mm	Delvis (2)	Saknas
- Möjlighet att förenkla gränssnitt	Saknas	Saknas
Texttelefon-läge	Saknas	Saknas
Texttelefonfunktion punktläsare (texten uppdateras efterhand)	Saknas	Delvis (6)
Texttelefon möjlighet att läsa i egen takt	Saknas	Saknas
Gemensamt textfönster	Saknas	Ej testat
Tangentbordsstyrning		
- Enkelt att ringa upp och svara	Delvis (3)	Ej testat
- Alla funktioner nåbara	Saknas	Ej testat
- Kortkommando (antal, ändringsbara, standard)	Delvis	Ej relevant
Valbart skärmtangentbord (touch)	Saknas	Ej testat
Stöd för skärmläsare	Delvis (4)	Ej testat
Taktil varseblivning	Saknas	Ej testat
Användarstyrd läshastighet	Saknas	Ej testat
Invertera inte video	Saknas	Ej testat
Lättanvänd adressbok	Saknas	Ej testat

eCtouch

eCtouch PC/eCtouch iPhone

Totalt antal ok 14/10

Totalt antal saknas delvis 5/8

Totalt antal saknas helt 0/1

Programnamn	eCtouch PC	eCtouch iPhone
Testad versionsnummer	2.2.31	6.2.9
Alla funktioner finns i grundprogrammet	Ok	Ok
Flexibelt gränssnitt		
- Valbara färger text (textfältet)	Ok	Ok
- Storlek på text (textfältet)	Ok	Ok
- Valbara färger gränssnittet (bakgrund och text)	Delvis (1)	Delvis (1)
- Storlek på knappar mm	Ok	Ok
- Möjlighet att förenkla gränssnitt	Delvis (2)	Delvis (6)
Texttelefon-läge	Ok	Ok
Texttelefonfunktion punktläsare (texten uppdateras efterhand)	Ok	Delvis (7)
Texttelefon möjlighet att läsa i egen takt	Ok	Ok
Gemensamt textfönster	Ok	Ok
Tangentbordsstyrning		
- Enkelt att ringa upp och svara	Ok	Delvis (8)
- Alla funktioner nåbara	Ok	Delvis (9)
- Kortkommando (antal, ändringsbara, standard)	Delvis (3)	Delvis (3)
Valbart skärmtangentbord (touch)	Ok	Ok
Stöd för skärmläsare	Delvis (4)	Ok
Taktil varseblivning	Ok	Ok
Användarstyrd läshastighet	Ok	Saknas
Invertera inte video	Ok	Delvis (10)
Lättanvänd adressbok	Delvis (5)	Delvis (11)

TM

TM PC/TM Mobile

Totalt antal ok 11/7

Totalt antal saknas delvis 4/3

Totalt antal saknas helt 4/8

Programnamn	TM PC	TM Mobile
Testad versionsnummer	2.0.0093	3.1.51 (530)
Alla funktioner finns i grundprogrammet	Ok	Ok
Flexibelt gränssnitt		
- Valbara färger text (textfältet)	Ok	Ok
- Storlek på text (textfältet)	Ok	Ok
- Valbara färger gränssnittet (bakgrund och text)	Ok	Saknas
- Storlek på knappar mm	Ok	Saknas
- Möjlighet att förenkla gränssnitt	Delvis (1)	Saknas
Texttelefon-läge	Ok	Delvis (5)
Texttelefonfunktion punktläsare (texten uppdateras efterhand)	Ok	Saknas
Texttelefon möjlighet att läsa i egen takt	Saknas	Saknas
Gemensamt textfönster	Ok	Ok
Tangentbordsstyrning		
- Enkelt att ringa upp och svara	Saknas	Delvis (6)
- Alla funktioner nåbara	Saknas	Saknas
- Kortkommando (antal, ändringsbara, standard)	Delvis (2)	Ej relevant
Valbart skärmtangentbord (touch)	Ok	Ok
Stöd för skärmläsare	Delvis (3)	Saknas
Taktil varseblivning	Ok	Ok
Användarstyrd läshastighet	Saknas	Saknas
Invertera inte video	Ok	Ok
Lättanvänd adressbok	Delvis (4)	Delvis (7)

Men texttelefoni.se då?

- Har mobil-app och webb-app.
- Ingen av dem fungerar bra för punktläsare.
- Webbappen responsiv, så storleksförändringar funkar med zoom.
- Kan byta färg på text och banderollen, men inte i övrigt.
- Webben har delat textfält, appen inte.
- Saknar kortkommandon.
- Begränsad.
- iPhone-appen sänker volymen på VoiceOver.

Vad ska vi välja?

- Just nu – eCtouch bäst för skärmläsare, TM enklast att styra gränssnittet på.
- Vi vet inget om kommande versioner, men lagstiftning och nyvunnen kunskap är lovande även för myMMX.
- Om ni behöver uppdaterad info, kontakta oss på ikt@nkcdb.se

Tack för oss!

Annelie Wåhlin: annelie.vahlin@regionorebrolan.se

Karin Jönsson: karin.jonsson@nkcdb.se

Expertgruppen för teknik & hjälpmedel: ikt@nkcdb.se